

UCHWAŁA NR XII/90/25
RADY GMINY MIEDZIANA GÓRA

z dnia 13 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny 2025 – 2027 w Gminie Miedziana Góra

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.) Rada Gminy Miedziana Góra uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały”.

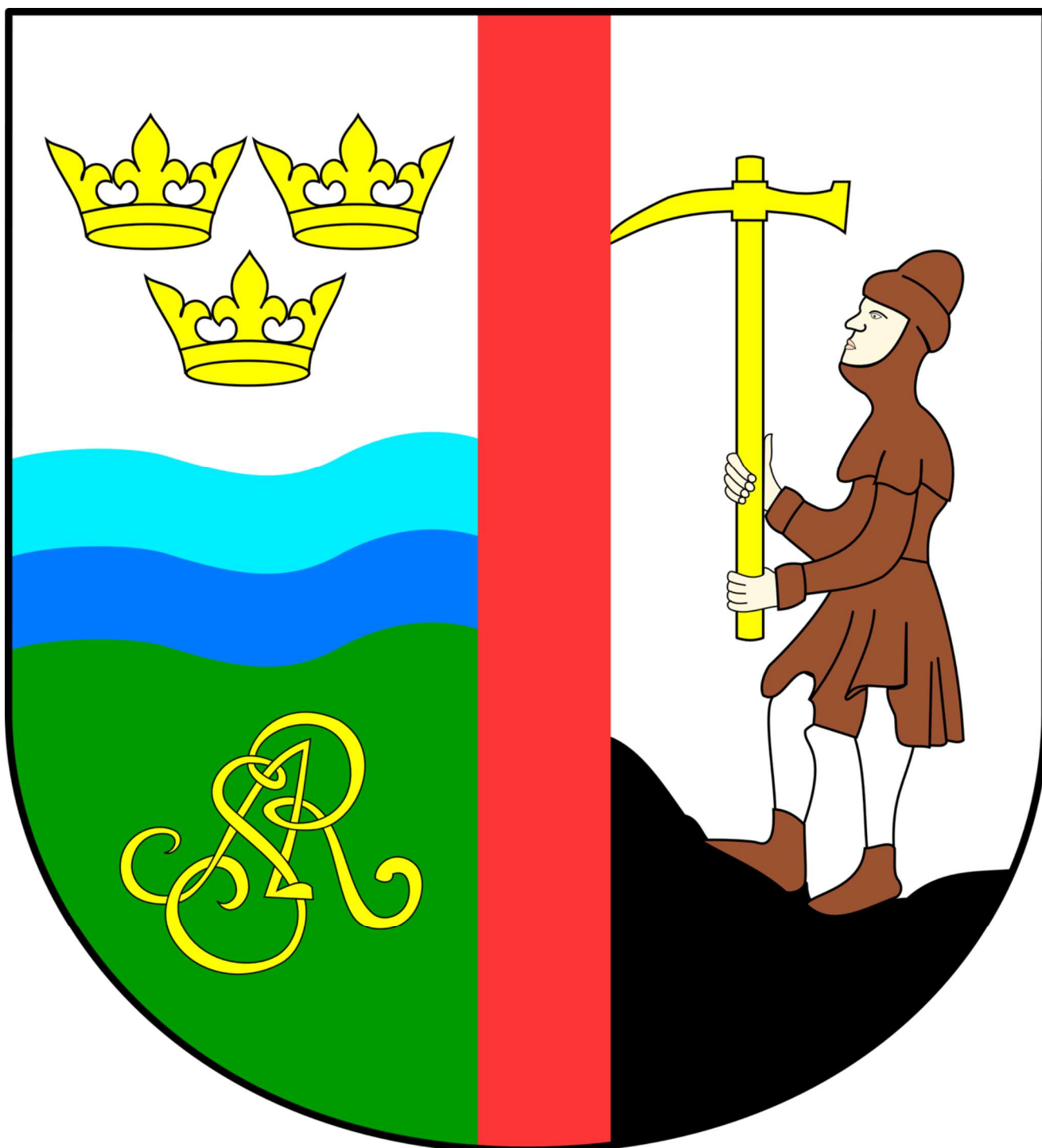
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedziana Góra.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Woźniak

Załącznik do uchwały Nr XII/90/25
Rady Gminy Miedziana Góra
z dnia 13 lutego 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 -2027

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (art. 176), gminy mają obowiązek opracowania oraz wdrażania trzyletnich programów wspierania rodziny. Gmina Miedziana Góra realizuje Program Wspierania Rodziny na lata 2025–2027, zwany dalej Programem.

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wspierania rodzin mieszkających na terenie Gminy Miedziana Góra. Dla rodzin napotykaających trudności, Program przewiduje zaplanowanie i wdrożenie działań mających na celu przezwyciężenie problemów, które utrudniają lub uniemożliwiają prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji przez rodziny naturalne. Program Wspierania Rodziny na lata 2025–2027 jest kluczowym dokumentem strategicznym Gminy Miedziana Góra, służącym realizacji art. 71 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi: „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”.

Dzięki uchwaleniu Programu, społeczność samorządowa zyskuje narzędzie do skutecznego i spójnego realizowania tych zasad. Wsparcie udzielane rodzinom ma na celu przywrócenie ich prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie odzyskania lub nabycia umiejętności pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. Kluczowym aspektem Programu jest zapewnienie, aby dzieci pozostały w swoich rodzinach naturalnych, gdzie będą przygotowywane do prawidłowego funkcjonowania w dorosłym życiu oraz do pełnienia ról społecznych.

Realizację zadań wynikających z Programu w Gminie Miedziana Góra koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomoc skierowana do rodzin i dzieci ma charakter interdyscyplinarny, tworząc kompleksowy system wsparcia. Działania te są realizowane z poszanowaniem wartości oraz zasad etyki pracy socjalnej. Program przewiduje rozwój oferty dostosowanej do potrzeb wszystkich rodzin z dziećmi, adekwatnej do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, w tym sytuacji życiowych rodzin, dzieci i młodzieży.

Podstawy prawne niniejszego Programu są zawarte w aktach prawnych o zasięgu ogólnopolskim:

Ustawy:

- **Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673.);
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- **Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.);
- **Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576.);
- **Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny** (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1512);
- **Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"** (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1829);
- **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809);
- **Konwencja o prawach dziecka**, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120 poz. 526).

Uchwały i rozporządzenia:

- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miedziana Góra na lata 2024–2029;**

·Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2025;

·Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 -2025.

·Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2025 roku.

2. PODSTAWOWE ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE RODZINY.

2.1. Rodzina środowiskiem wychowania i socjalizacji dzieci.

Rodzina jako najbliższa wspólnota osób odgrywa kluczową rolę w życiu każdego człowieka, stanowiąc trwałą wartość w kontekście społecznym. To w rodzinie dziecko rozwija się, uczy właściwych relacji międzyludzkich i kształtuje swój system norm zachowań, które później stanowią fundament jego funkcjonowania w dorosłym życiu. Rodzina ma również kluczowy wpływ na budowanie poczucia własnej wartości i osobowości młodego człowieka. Jednakże, gdy system rodzinny ulega dezorganizacji, pojawiają się trudności w realizacji podstawowych funkcji i ról przez jej członków [Z. Tyszka, *Rodzina we współczesnym świecie*, Warszawa 2012].

Współczesne spojrzenie na rodzinę często odbiega od tradycyjnego modelu, a różne formy życia rodzinnego stają się coraz bardziej powszechne. Mimo to w literaturze naukowej rzadko spotyka się argumenty podważające znaczenie biologicznych rodziców w wychowaniu dzieci [A. Szczepańska, *Rola rodziny w wychowaniu dziecka*, Kraków 2017]. Niestety, coraz częściej obserwuje się niepokojące zjawisko deprecjonowania roli ojca, którego wpływ na wychowanie bywa sprowadzany jedynie do roli materialnego wsparcia rodziny [M. Nowak, *Socjologia rodziny*, Poznań 2018]. Tymczasem, zarówno rola matki, jak i ojca są równie ważne dla prawidłowego rozwoju dziecka [J. Kowalski, *Psychologia rozwoju dziecka*, Gdańsk 2019].

Znany terapeuta rodzinny, profesor Bogdan de Barbaro, podkreśla, że rodzina jest niezwykle istotnym elementem życia każdego człowieka, a jej rola w wychowaniu i kształtowaniu wartości nie powinna być lekceważona. Dyskusje nad znaczeniem pełnej rodziny powinny skłaniać do refleksji nad tym, co czyni rodzinę dobrą, zdrową i funkcjonalną [B. de Barbaro, *Zdrowy system rodzinny – perspektywa terapeuty rodzinnego*, w: *Silna rodzina*, red. B. Gulla, M. Duda, Kraków 2009].

Zgodnie z Konstytucją RP, istnienie rodziny opiera się na małżeństwie i pokrewieństwie – rzeczywistym lub zastępczym [Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, art. 18, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483]. Uczucia i więzi emocjonalne pomiędzy członkami rodziny tworzą fundament wzajemnego szacunku, solidarności i wspierania się nawzajem. Rodzina wpływa na dziecko od najwcześniejszych lat, kształtując jego osobowość społeczną i ucząc zasad współżycia [E. Ożóg, *Rodzina i jej funkcje wychowawcze*, Warszawa 2015].

Podstawowe zadania rodziny wobec dzieci obejmują zaspokajanie potrzeb materialnych, emocjonalnych i psychicznych [R. Wójcik, *Zadania rodziny w procesie wychowania*, Wrocław 2016]. Prawidłowo funkcjonująca rodzina zapewnia dziecku bezpieczeństwo, ucząc go, jak kształtować i zaspokajać swoje potrzeby. Kluczowe jest także kształtowanie hierarchii wartości, które pozwalają młodym ludziom analizować i odnajdywać się w różnych sytuacjach życiowych [A. Brzezińska, *Psychologia wychowania*, Warszawa 2020].

W dobie szybkiego rozwoju technologicznego dostęp do Internetu i nowych technologii ma istotny wpływ na dzieci. Choć otwierają one nowe możliwości edukacyjne i komunikacyjne, niosą także zagrożenia, takie jak cyberprzemoc [P. Zieliński, *Zagrożenia w cyberprzestrzeni a rozwój dzieci*, Łódź 2021]. Dlatego ważne jest, aby także dorośli podążali za zmianami technologicznymi, aby móc efektywnie wspierać swoje dzieci i chronić je przed zagrożeniami. Edukacja dorosłych w tym zakresie staje się zatem niezbędnym elementem współczesnego życia rodzinnego [K. Majewska, *Nowe technologie w życiu rodziny*, Katowice 2018].

2.2. Umocowanie rodziny w prawie polskim.

Zarówno Konstytucja RP, jak i Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie definiują bezpośrednio pojęcia rodziny. Jednak w obydwu dokumentach, analizując prawa i obowiązki rodziny, pojawia się odniesienie do małżeństwa (art. 18 Konstytucji RP, art. 23 k.r.o.). Według Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie, są zobowiązani do wspólnego życia, wzajemnej pomocy, wierności oraz współdziałania na rzecz dobra rodziny, którą wspólnie tworzą (art. 23 k.r.o.). Kluczowe decyzje dotyczące rodziny są podejmowane wspólnie przez małżonków (art. 24).

W literaturze podkreśla się prawo dziecka do rodziny, w tym do utrzymywania relacji z obojgiem rodziców. Ustawa o pomocy społecznej definiuje rodzinę jako grupę osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, które pozostają w faktycznym związku, wspólnie zamieszkują i gospodarują (art. 6 pkt 14). Podobną definicję przyjmuje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 2 pkt 1).

Konstytucja RP oraz inne akty prawne chronią rodzinę jako podstawową jednostkę społeczną. Zgodnie z Konstytucją, małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo podlegają ochronie i opiece państwa (art. 18). Państwo uwzględnia dobro rodziny w swojej polityce społecznej i gospodarczej, oferując wsparcie szczególnie rodzinom wielodzietnym i niepełnym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (art. 71 ust. 1 i 2). Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do specjalnej pomocy, której zakres określa ustawa.

Pojęcie władzy rodzicielskiej, choć nie zdefiniowane wprost w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, obejmuje trzy główne aspekty: opiekę nad dzieckiem, zarząd jego majątkiem oraz wychowanie z poszanowaniem godności i praw dziecka (art. 95 § 1 k.r.o.). Władza rodzicielska to zestaw obowiązków i praw rodziców wobec małoletniego dziecka, mających na celu zapewnienie mu odpowiedniej opieki i ochrony jego interesów, zgodnie z zasadą dobra dziecka i interesu społecznego. Rodzice powinni wysłuchać dziecka w ważniejszych sprawach dotyczących jego osoby lub majątku, jeśli jego rozwój pozwala na zrozumienie sytuacji, i uwzględnić jego rozsądne życzenia (art. 95 § 3, 4 k.r.o.).

W przypadkach, gdy dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy może zawiesić, ograniczyć lub pozbawić władzy rodzicielskiej jednego lub obojga rodziców (art. 95 § 2 k.r.o.). Przyczyny mogą obejmować trwałe przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, nadużywanie tej władzy lub rażące zaniedbywanie obowiązków wobec dziecka. Sąd może również pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej, jeśli mimo udzielonej pomocy przyczyny zagrożenia nie ustąpią, zwłaszcza gdy rodzice nie interesują się dzieckiem (art. 111 § 1 i 1a k.r.o.). Gdy przyczyna ustanie, sąd może przywrócić władzę rodzicielską (art. 111 § 2). W skrajnych przypadkach, gdy zdrowie i życie dziecka są zagrożone, sąd może zdecydować o umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną.

Prawa dziecka są zabezpieczone również przez Konwencję o prawach dziecka, ratyfikowaną przez Polskę w 1991 roku. Dokument ten zobowiązuje państwa do ochrony dziecka przed nieuzasadnionym oddzieleniem od rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to konieczne dla dobra dziecka (art. 9 pkt 1). Konwencja gwarantuje dziecku prawo do utrzymywania kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego najlepszym interesem (art. 9 pkt 3).

2.3. Ogólnopolskie programy na rzecz rodziny.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Z tytułu urodzenia żywego dziecka przysługuje jednorazowa zapomoga w wysokości 1000 zł na każde dziecko. Od 1 stycznia 2013 r. zapomoga ta przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł netto. Podstawą prawną jest ustawa z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 1255).

Przy ustalaniu kryterium dochodowego obowiązują przepisy dotyczące ustalania dochodu określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Weryfikacja kwoty kryterium dochodowego oraz wysokości zapomogi odbywa się co trzy lata. Świadczenie to, podobnie jak inne świadczenia rodzinne, jest wolne od podatku dochodowego.

Osoby uprawnione do zapomogi:

- Matka lub ojciec dziecka,
- Opiekun prawny dziecka,
- Opiekun faktyczny dziecka (osoba faktycznie sprawująca opiekę nad dzieckiem i występująca do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka).

Dodatkowe warunki: Jednorazowa zapomoga przysługuje, jeżeli matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do dnia porodu. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie potwierdzające ten fakt.

Zaświadczenie może wystawić lekarz lub położna. Warunek ten nie dotyczy prawnych lub faktycznych opiekunów dziecka oraz osób, które przysposobiły dziecko. Wzór zaświadczenia określa rozporządzenie

Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży oraz wzoru zaświadczenia (Dz. U. z 2021 r., poz. 199).

W 2024 roku wypłacono 24 świadczenia na kwotę 24.000 zł.

Świadczenie rodzicielskie

Osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mogą skorzystać z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego, mają prawo do świadczenia rodzicielskiego. Mogą z niego skorzystać m.in. osoby bezrobotne, studenci czy osoby pracujące na umowę o dzieło.

Uprawnieni do świadczenia:

- Matka lub ojciec dziecka,
- Opiekun faktyczny dziecka (osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem, która wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku opieki nad dzieckiem do 14. roku życia,
- Rodzina zastępcza (z wyjątkiem zawodowej) w przypadku opieki nad dzieckiem do 7. roku życia, a w przypadku odroczenia obowiązku szkolnego – do 10. roku życia,
- Osoba, która przysposobiła dziecko, w przypadku opieki nad dzieckiem do 14. roku życia.

Ojciec dziecka może otrzymać świadczenie w przypadku:

- Skrócenia okresu pobierania świadczenia przez matkę po co najmniej 14 tygodniach od narodzin dziecka,
- Śmierci matki dziecka,
- Porzucenia dziecka przez matkę.

Okres przysługiwania świadczenia:

- 52 tygodnie – dla jednego dziecka,
- 65 tygodni – dla dwojga dzieci,
- 67 tygodni – dla trojga dzieci,
- 69 tygodni – dla czworga dzieci,
- 71 tygodni – dla pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł miesięcznie i nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Jest to kwota netto, gdyż świadczenie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom.

Kwotę świadczenia za niepełny miesiąc oblicza się proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych w danym miesiącu i zaokrągla do 10 groszy w górę.

Ograniczenia w przyznawaniu świadczenia:

- Przysługuje jedno świadczenie rodzicielskie niezależnie od liczby wychowywanych dzieci.
- Świadczenie nie przysługuje, jeśli rodzice lub opiekunowie dziecka otrzymują zasiłek macierzyński, uposażenie macierzyńskie, lub świadczenia za okres urlopu rodzicielskiego.
- Nie przysługuje, jeśli dziecko jest w pieczy zastępczej.
- Nie przysługuje, jeśli opiekunowie zaprzestali osobistej opieki nad dzieckiem.
- Nie przysługuje, jeśli rodzice otrzymują podobne świadczenie za granicą.

W przypadku zbiegu uprawnień do różnych świadczeń (rodzicielskie, pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze) przysługuje jedno świadczenie wybrane przez osobę uprawnioną.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się od miesiąca urodzenia lub przysposobienia dziecka, pod warunkiem złożenia wniosku w ciągu 3 miesięcy od tego wydarzenia. Wnioski złożone po tym terminie będą rozpatrywane od miesiąca złożenia wniosku, ale nie później niż w okresie 52 tygodni (dla jednego dziecka) lub odpowiednio dłużej dla większej liczby dzieci. Jeśli świadczenie przysługuje ojcu, termin 3 miesięcy liczy się od dnia skrócenia świadczenia przez matkę, śmierci matki lub porzucenia dziecka przez matkę.

W 2024 roku wypłacono 104 świadczenia na kwotę 93950 zł, wydano 9 decyzji administracyjnych.

Jednorazowe świadczenie pieniężne.

Od 1 stycznia 2017 roku obowiązuje ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". W ramach tej ustawy przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł. Świadczenie to można otrzymać, jeśli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (potwierdzone zaświadczeniem lekarskim lub od położnej) oraz urodziła żywe dziecko, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju lub podczas porodu. Wniosek o wypłatę tego świadczenia należy złożyć w terminie do 12 miesięcy od narodzin dziecka. Dodatkowo, jeśli kobieta jest w zagrożonej ciąży lub urodzi dziecko z niepełnosprawnością, może ubiegać się o wsparcie asystenta rodziny.

W 2024 roku nie wypłacono świadczenia.

Karta Dużej Rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze od 2014 roku aktywnie wspiera rodziny wielodzietne z terenu gminy poprzez umożliwienie im uzyskania Karty Dużej Rodziny. Karta ta przysługuje rodzinom z minimum trójką dzieci, niezależnie od osiąganych dochodów, i jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Mogą ją otrzymać rodzice, małżonkowie rodziców oraz dzieci. Prawo do Karty mają zarówno obywatele polscy, jak i cudzoziemcy z pozwoleniem na pobyt stały w Polsce.

Rodzice mogą korzystać z Karty przez całe życie, natomiast dzieci do ukończenia 18. roku życia lub do zakończenia nauki, maksymalnie do 25. roku życia. Osoby niepełnosprawne mają prawo do Karty na czas trwania niepełnosprawności. Karta Dużej Rodziny zapewnia system zniżek i dodatkowych uprawnień w instytucjach publicznych oraz firmach prywatnych. Umożliwia tańsze korzystanie z ofert m.in. w branżach spożywczej, paliwowej, bankowej i rekreacyjnej.

Program ten wspiera budżety rodzin wielodzietnych, ułatwiając dostęp do różnych dóbr i usług, a także promuje pozytywny wizerunek takich rodzin, wzmacniając ich pozycję i zwiększając szanse rozwojowe dzieci i młodzieży.

W 2024 roku wydano 81 kart w formie elektronicznej i 78 tradycyjnej Kart Dużej Rodziny.

Wnioski o w/w świadczenia są składane osobiście w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze lub drogą elektroniczną.

3. SYTUACJA RODZIN W GMINIE MIEDZIANA GÓRA.

W ostatnich latach zauważalny jest stopniowy wzrost liczby mieszkańców Gminy Miedziana Góra. Trend ten można przypisać rosnącej atrakcyjności gminy jako miejsca do zamieszkania, co z kolei jest wynikiem szeregu korzystnych zmian i inwestycji w infrastrukturę lokalną. Gmina systematycznie rozwija swoją bazę edukacyjną i sportową, dostosowując ją do potrzeb mieszkańców w różnym wieku. Dzięki temu dzieci i młodzież mają dostęp do licznych zajęć dodatkowych, które sprzyjają ich wszechstronnemu rozwojowi oraz umożliwiają realizację różnorodnych zainteresowań.

Ważnym elementem funkcjonowania gminy jest sprawnie działający system pomocy społecznej. Ośrodki wsparcia, takie jak świetlice środowiskowe, pełnią istotną rolę nie tylko w organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ale także w zapewnianiu pomocy w nauce. Świetlice te stanowią również ważne ogniwo w systemie wsparcia rodziny, współpracując z rodzicami oraz monitorując sytuację dzieci, szczególnie w przypadkach, gdy zachodzi potrzeba interwencji. W razie wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin, świetlice te mogą inicjować odpowiednie procedury, takie jak np. procedura Niebieskiej Karty, we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej (GOPS).

Zauważalny jest również spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS. Zjawisko to można powiązać z wprowadzeniem programu 500+, który znacząco wpłynął na sytuację materialną rodzin, oraz z malejącym bezrobociem. Lepsza sytuacja na rynku pracy oraz dodatkowe wsparcie finansowe przyczyniły się do poprawy warunków życiowych mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Miedziana Góra oraz liczby rodzin korzystających z różnych form świadczeń oferowanych przez GOPS, ukazując pozytywne zmiany zachodzące w lokalnej społeczności.

Tabela 1.

	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców gminy	11680	11748	11889
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS w tym z dziećmi do 18 r.ż.	183	199	195
Liczba osób w rodzinach	391	428	419
Liczba rodzin przypadających na 1 pracownika socjalnego	37	40	39

Źródło: Dane własne GOPS.

Jak widać na podstawie tabeli, następuje stopniowy wzrost liczby mieszkańców Gminy Miedziana Góra, jednocześnie liczba rodzin znajdujących się pod opieką GOPS utrzymuje się na podobnym poziomie na przestrzeni wskazanych lat.

Niektóre rodziny korzystające z pomocy społecznej w gminie potrzebują wsparcia ze strony pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej. Rodziny te borykają się z trudnościami w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, często mają problemy z zarządzaniem gospodarstwem domowym oraz nie potrafią przekazać dzieciom pozytywnych wzorców zachowań i umiejętności potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Te wszystkie czynniki przyczyniają się do tzw. "dziedziczenia biedy", czyli procesu, w którym bieda i niedostatek są przekazywane z pokolenia na pokolenie.

Dziedziczenie biedy, jako trwały stan rodzin, jest procesem niezwykle trudnym do przezwyciężenia i stanowi jedną z najbardziej uporczywych form ubóstwa. Doświadczenie biedy w dzieciństwie i młodości często ogranicza dostęp do instytucji i zasobów, które mogłyby zapewnić odpowiedni status ekonomiczny w dorosłym życiu, umożliwiając zaspokojenie potrzeb zarówno własnych, jak i kolejnego pokolenia. Chodzi tu nie tylko o zasoby materialne i finansowe, ale także o kapitał kulturowy i społeczny. W związku z tym dzieciństwo, jako kluczowy etap kształtowania przyszłych postaw, odgrywa istotną rolę w przekazywaniu biedy z pokolenia na pokolenie, a skuteczna interwencja na tym etapie może przerwać ten proces.

Dziedziczenie biedy jest wynikiem interakcji między różnymi czynnikami, takimi jak:

1. różnorodne zasoby przekazywane przez rodziców lub opiekunów (biologiczne, kulturowe, społeczne i ekonomiczne),
2. zewnętrzna interwencja ze strony osób i instytucji, takich jak szkoły, placówki wychowawcze czy pomoc społeczna,
3. odporność dziecka na wpływy środowiska.

Podstawowym narzędziem walki z dziedziczeniem biedy jest skuteczna polityka społeczna państwa, realizowana głównie poprzez wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Jednak pomoc ta powinna koncentrować się nie tylko na wsparciu finansowym, ale przede wszystkim na efektywnych działaniach pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej.

Głównym celem pracy socjalnej jest wsparcie rodzin, które borykają się z trudnościami w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Proces ten jest realizowany poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy, mającej na celu wzmocnienie lub przywrócenie zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Kluczowe znaczenie ma tutaj nie tylko bezpośrednia pomoc, ale również tworzenie odpowiednich warunków, które sprzyjają poprawie sytuacji rodziny [Krasiejko, I. (2012). *Praca socjalna z rodziną – metody i techniki*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie]. Praca socjalna z rodziną opiera się na „Procedurze pracy socjalnej z rodziną mającą trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej”, która została wprowadzona zarządzeniem kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS). Procedura ta umożliwia szybkie zdiagnozowanie, czy dana rodzina jest niewydolna wychowawczo, co pozwala na podjęcie odpowiednich działań wspierających. W zależności od wyników diagnozy, rodzina może potrzebować wsparcia asystenta rodziny lub indywidualnie dopasowanych narzędzi pracy socjalnej, które są wdrażane przez pracownika socjalnego. Praca socjalna z rodziną nie polega jedynie na interwencji w momencie kryzysu, ale także na długoterminowym wsparciu, które pomaga rodzinie odzyskać autonomię i zdolność do samodzielnego radzenia sobie z problemami. Zastosowanie odpowiednich narzędzi pracy socjalnej, takich jak kontrakty socjalne, indywidualne plany pomocy, czy praca w środowisku lokalnym, jest kluczowe dla skuteczności interwencji [Wódz, J. (2008). *Problemy współczesnej pracy socjalnej*. Katowice: Wydawnictwo

Uniwersytetu Śląskiego]. W literaturze podkreśla się, że praca socjalna z rodzinami wymaga kompleksowego podejścia, które uwzględnia nie tylko sytuację materialną, ale także aspekty emocjonalne, społeczne i kulturowe. Wsparcie powinno być dostosowane do specyficznych potrzeb rodziny, co zwiększa szanse na trwałą poprawę jej sytuacji [Szarfenberg, R. (2015). *Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Teoria i praktyka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar].

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze od 2013 roku zatrudniony jest asystent rodziny, którego głównym zadaniem jest wspieranie rodzin w kształtowaniu prawidłowych postaw życiowych wśród wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem opiera się na dobrowolnej zgodzie rodziny i jej aktywnym udziale w procesie wsparcia. Pierwsze spotkanie asystenta z rodziną odbywa się w obecności pracownika socjalnego, co zapewnia wstępne zaufanie i bezpieczeństwo.

Podczas pierwszego kontaktu, asystent stara się jak najdokładniej poznać sytuację rodziny, jej strukturę, problemy oraz oczekiwania wobec procesu wsparcia. Na tej podstawie, wspólnie z rodziną, opracowuje plan działań mających na celu przezwycięzenie trudności życiowych. Kluczowym elementem tej pracy jest identyfikacja mocnych stron rodziny oraz ustalenie priorytetowych działań i ich kolejności. Cały proces jest realizowany w ścisłej współpracy z rodziną, która ostatecznie sama pracuje na sukces i zmianę swojej sytuacji.

Asystent prowadzi swoją pracę głównie w miejscu zamieszkania rodziny, co pozwala na lepsze zrozumienie jej codziennych wyzwań i kontekstu życia. Dzięki temu możliwe jest dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb rodziny, co zwiększa efektywność podejmowanych działań.

Głównym celem asystentury jest rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców lub opiekunów, poprawa zarządzania gospodarstwem domowym oraz radzenie sobie z codziennymi trudnościami. Efektem końcowym powinno być odzyskanie przez rodzinę kontroli nad własnym życiem, co pozwoli jej na samodzielne funkcjonowanie. Rodzice powinni być w stanie skutecznie pełnić swoje role, tworząc środowisko sprzyjające bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Proces wsparcia obejmuje kilka etapów: od wstępnej oceny sytuacji, przez tworzenie i realizację planu pracy, aż po końcową ocenę efektów. Ważnym elementem jest dostosowanie podejmowanych działań do możliwości i specyficznych potrzeb rodziny, realizując je metodą małych kroków, co pozwala na stopniowe i trwałe zmiany.

Asystent rodziny pełni rolę przewodnika i mentora, który przez pewien czas towarzyszy rodzinie w jej codziennym życiu, wspierając ją w pokonywaniu trudności, szczególnie tych związanych z opieką i wychowaniem dzieci. Celem jest, aby w przyszłości rodzina była w stanie samodzielnie radzić sobie z wyzwaniami, jakie niesie życie, oraz utrzymać osiągnięte pozytywne zmiany.

Asystent rodziny w 2024 roku pracował z 14 rodzinami (28 dzieci w tym 6 z niepełnosprawnościami) z tego 10 rodzin było objętych wsparciem powyżej 1 roku. Koszty zatrudnienia asystenta w 2024 r. wyniosły 40.687,95 zł (wynagrodzenie wraz z pochodnymi).

Ponadto asystent rodziny realizuje zadania z ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin. Kobiety i rodziny, które oczekują narodzin niepełnosprawnego dziecka oraz te, które urodzą takie dziecko i będą je wychowywać, mogą liczyć na wsparcie w ramach realizacji w/w ustawy.

Zgodnie z przepisami ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze zapewnia takim kobietom, rodzinom dostęp do:

- wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł,
- informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiet w ciąży,
- poradnictwa prawnego,
- wsparcia psychologicznego,
- świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie dostępu rodzinom, w szczególnych sytuacjach, do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę. Poradnictwo będzie dotyczyło realizacji indywidualnych potrzeb rodziny. Będzie ona mogła skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania

trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Poradnictwo w w/w zakresie dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust.3, koordynowane będzie przez asystenta rodziny. Koordynacja ta ma polegać na opracowaniu katalogu wsparcia możliwego do uzyskania oraz występowaniu przez asystenta rodziny do odpowiednich podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia.

Wsparcie asystenta rodziny będzie polegać na:

- udzieleniu informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami,
- udzieleniu wsparcia psychologicznego,
- udzieleniu pomocy w przewyższaniu problemów wychowawczych oraz problemów prawnych,
- wsparciu w realizacji codziennych obowiązków.

Przykładowe formy wsparcia oferowane przez asystenta rodziny:

- doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia,
- poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom,
- poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem,
- pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnego wolnego czasu,
- nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych, oraz zarządzania budżetem,
- pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji,
- pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy.

Na terenie Gminy Miedziana Góra nie funkcjonują rodzinne domy dziecka ani inne instytucje pełniące funkcję pieczy zastępczej. Należy dodać, że w 2024 postanowieniami Sądu Rejonowego w Kielcach 1 dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miedziana Góra zostało umieszczone w rodzinie zastępczej. W sumie gmina w 2024 roku ponosiła odpłatności za pobyt 7 dzieci w rodzinach zastępczych.

4. ANALIZA SWOT LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) stanowi uniwersalne narzędzie służące do oceny i planowania strategicznego różnych inicjatyw i systemów. W kontekście lokalnego systemu wsparcia rodziny, analiza ta umożliwia zidentyfikowanie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, jakie stoją przed instytucjami i organizacjami odpowiedzialnymi za wspieranie rodzin na poziomie lokalnym. Celem niniejszego opracowania jest dogłębne zrozumienie funkcjonowania systemu wsparcia rodziny w danym regionie, co pozwoli na lepsze dostosowanie działań do potrzeb mieszkańców oraz na podniesienie efektywności podejmowanych inicjatyw.

Wprowadzenie do analizy SWOT lokalnego systemu wsparcia rodziny pozwala na kompleksowe spojrzenie na istniejące zasoby, bariery oraz potencjalne kierunki rozwoju. Poprzez szczegółowe zbadanie każdego z elementów analizy, możliwe jest określenie, w jaki sposób obecne strategie mogą zostać zoptymalizowane, by lepiej odpowiadać na dynamicznie zmieniające się potrzeby rodzin w społeczności lokalnej. W niniejszym dokumencie przedstawione zostaną kluczowe aspekty funkcjonowania systemu wsparcia rodziny, z uwzględnieniem czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które wpływają na jego efektywność i trwałość.

Analiza SWOT lokalnego systemu wsparcia rodziny pozwala na szczegółowe zidentyfikowanie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozyskane wnioski mogą służyć jako podstawa do opracowania strategii poprawy efektywności działań oraz lepszego dostosowania systemu do potrzeb

mieszkańców. Dzięki temu lokalne instytucje i organizacje będą mogły skuteczniej wspierać rodziny i przyczyniać się do budowania silniejszej społeczności lokalnej.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025–202 to strategiczny dokument mający na celu kompleksowe wsparcie rodzin zamieszkujących Gminę Miedziana Góra. Program jest odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby społeczne oraz wyzwania, z jakimi borykają się rodziny. Jego głównym celem jest stworzenie wielowymiarowego systemu pomocy, który obejmuje zarówno działania profilaktyczne, jak i interwencyjne, aby zapewnić rodzinom optymalne warunki do prawidłowego funkcjonowania.

W ramach Programu przewiduje się realizację następujących kluczowych działań:

1. Wspieranie potencjału rozwojowego rodzin biologicznych. Program kładzie nacisk na wczesne wspieranie rodzin, zwłaszcza w pierwszych etapach ich funkcjonowania. Celem jest pomoc w budowaniu stabilnych fundamentów, które pozwolą na prawidłowy rozwój zarówno dzieci, jak i całych rodzin. Poprzez wczesną interwencję i pomoc, rodziny mają szansę uniknąć eskalacji problemów, które mogłyby wpłynąć na ich przyszłe funkcjonowanie.

2. Wzmacnianie systemu opiekuńczo-wychowawczego. Program zakłada wsparcie rodzin w procesie wychowawczym, aby zapewnić dzieciom bezpieczne i zdrowe środowisko do rozwoju. Kluczowe jest tu zapobieganie zjawiskom takim jak społeczne nieprzystosowanie, marginalizacja i wykluczenie, które mogą prowadzić do poważnych problemów w przyszłości.

3. Poprawa sytuacji dzieci w środowisku szkolnym. Program ma na celu wzbogacenie oferty edukacyjnej i wspieranie uczniów, którzy potrzebują dodatkowej pomocy. Dzięki temu dzieci mają większe szanse na osiągnięcie sukcesów edukacyjnych i lepsze przygotowanie do dorosłego życia.

4. Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodzin. Poprzez realizację działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych, Program stawia sobie za cel podniesienie poziomu bezpieczeństwa wśród najmłodszych członków społeczności. Działania te mają również na celu promowanie pozytywnych wzorców zachowań i zapobieganie problemom społecznym.

5. Zapobieganie i reagowanie na sytuacje kryzysowe. Ważnym elementem Programu jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz skuteczne interweniowanie w momencie ich wystąpienia. Rodziny otrzymają wieloaspektowe wsparcie, które pozwoli im skutecznie radzić sobie z problemami i minimalizować ich negatywne skutki.

Nadrzędną zasadą **Gminnego Programu Wspierania Rodziny** jest utrzymanie ścisłej współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodzin. Współpraca ta obejmuje instytucje samorządowe, placówki edukacyjne, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz służby zdrowia. Tylko dzięki skoordynowanym działaniom tych instytucji możliwe jest skuteczne wdrażanie programów pomocowych i interwencyjnych.

Wczesna profilaktyka stanowi fundament Programu, ponieważ działania podejmowane zanim wystąpią poważne problemy, znacząco zwiększają szanse na ich skuteczne rozwiązanie. Dzięki temu można lepiej ukierunkować proces wychowawczy, wspierać rozwój dzieci oraz pomagać rodzinom w trudnych sytuacjach.

Cele Programu koncentrują się na zapobieganiu negatywnym zjawiskom, które mogą wpływać na funkcjonowanie rodzin, wsparciu w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami, zaspokajaniu podstawowych potrzeb, poprawie jakości życia oraz wzmacnianiu zdolności opiekuńczo-wychowawczych rodziców. W sytuacjach zagrożenia dobra dziecka podejmowane będą odpowiednie działania interwencyjne, które mają na celu zapewnienie mu bezpiecznego i stabilnego środowiska do życia i rozwoju.

6. CELE PROGRAMU

Celem strategicznym Programu jest **doskonalenie systemu wspierania rodziny na terenie Gminy Miedziana Góra poprzez wprowadzenie kompleksowych działań, które mają na celu poprawę jakości życia rodzin, wzmocnienie ich samodzielności oraz zapewnienie dostępu do niezbędnych usług i wsparcia.** Program zakłada integrację różnych form pomocy społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej, które są dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców gminy. Szczególny nacisk zostanie położony na wczesne wykrywanie problemów rodzinnych, aktywne przeciwdziałanie kryzysom, a także promowanie wartości rodzinnych i wzmacnianie więzi międzypokoleniowych. Działania te będą realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną, co ma na celu budowanie zintegrowanej sieci wsparcia i tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju każdej rodziny.

1. Cel główny: Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci		
1.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia rodzin z dziećmi poprzez wzmocnienie ich rozwoju osobistego i zapobieganie marginalizacji.		
Działanie	Wskaźnik realizacji	Wartość wskaźnika
1. Realizacja ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	Liczba rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny	
2. Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	Liczba osób, na które wypłacono świadczenie	
3. Realizacja świadczenia rodzicielskiego	Liczba wypłaconych świadczeń Rodzicielskich. Liczba osób, którym zostało wypłacone to świadczenie	
4. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej	Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia	
5. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z określonym problemem	Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia	
1.2. Cel szczegółowy: Wspieranie rodziny naturalnej w procesie wychowania dzieci poprzez podnoszenie kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności opiekuńczo-wychowawczych		

1. Prowadzenie zajęć Szkoły dla Rodziców i Wychowawców	Liczba osób, które ukończyły Szkołę dla Rodziców i Wychowawców	
2. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego	Rodzaj prowadzonego poradnictwa specjalistycznego	
	Liczba osób uczestniczących w poszczególnych rodzajach poradnictwa	
1.3. Cel szczegółowy: Wspieranie rodziny naturalnej poprzez działania interdyscyplinarne		
1. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem w ramach Procedury pracy socjalnej z rodziną przeżywającą trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	Liczba rodzin z dziećmi objętych systemem pomocy społecznej	
	Liczba monitorowanych rodzin z dziećmi przez pracowników socjalnych	
	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny	
1.4. Cel szczegółowy: Zwiększenie efektywności oddziaływań pracowników pomocy społecznej poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych.		
1. Systematyczne szkolenia pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny w zakresie identyfikowania i pomocy w rozwiązywaniu problemów występujących w rodzinach	Liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników socjalnych	
	Liczba przeszkolonych pracowników socjalnych	
	Liczba zorganizowanych szkoleń dla asystentów rodziny	
	Liczba przeszkolonych asystentów rodziny	
2. Podnoszenie jakości pomocy rodzinom z dziećmi poprzez udział pracowników w superwizji	Liczba pracowników socjalnych uczestniczących w superwizji	
	Liczba asystentów rodziny uczestniczących w superwizji	

Zadania służące realizacji celów szczegółowych:

1.1. Poprawa jakości życia rodzin z dziećmi poprzez wzmacnianie ich rozwoju osobistego i zapobieganie marginalizacji.

Zadania:

·Regularne diagnozowanie i monitorowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb oraz oczekiwań, a także udzielanie odpowiedniej pomocy.

- Zapewnienie materialnego i bytowego bezpieczeństwa rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, które nie mogą zaspokoić własnymi siłami.

- Udzielanie wsparcia dzieciom, zwłaszcza poprzez dożywianie, zaopatrzenie w podręczniki szkolne, organizację wypoczynku w czasie wolnym od nauki oraz zapewnienie dostępu do zorganizowanych form spędzania czasu wolnego.

- Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych rodzin wymagających wsparcia.

- Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa i wsparcia dla rodzin.

1.2. Wspieranie rodziny naturalnej w procesie wychowania dzieci poprzez podnoszenie kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania:

- Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców z zakresu umiejętności wychowawczych, komunikacji z dziećmi oraz radzenia sobie z trudnymi zachowaniami.

- Tworzenie grup wsparcia dla rodziców, umożliwiających wymianę doświadczeń i wzajemne wsparcie w wychowywaniu dzieci.

- Oferowanie indywidualnych konsultacji z psychologiem lub pedagogiem dla rodziców mających trudności wychowawcze.

- Promowanie i wdrażanie programów edukacyjnych wspierających rozwój emocjonalny i społeczny dzieci w rodzinach.

- Organizowanie spotkań edukacyjnych na temat zdrowego stylu życia, żywienia i profilaktyki zdrowotnej dla rodziców i dzieci.

- Wspieranie rodziców w budowaniu pozytywnych relacji rodzinnych poprzez organizację wspólnych warsztatów i zajęć rekreacyjnych.

- Zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych, książek i poradników dotyczących efektywnego wychowywania dzieci.

1.3. Wspieranie rodziny naturalnej poprzez działania interdyscyplinarne.

Zadania:

- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przez pracowników socjalnych GOPS oraz działania asystenta rodziny.

- Podejmowanie działań aktywizujących rodziny społecznie i zawodowo.

- Organizowanie szkoły dla rodziców i rekrutacja uczestników spośród potrzebujących rodzin.

- Wspieranie powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.

- Identyfikowanie potrzeb i organizowanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin w kryzysie lub trudnej sytuacji opiekuńczo-wychowawczej.

- Wzmacnianie działań interdyscyplinarnych wspierających rodziny przeżywające trudności.

- Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjno-terapeutycznych oraz korzystania z konsultacji specjalistycznych.

- Przydzielanie asystenta rodziny w sytuacjach zagrożenia odebraniem dziecka lub w celu ułatwienia jego powrotu do rodziny naturalnej.

1.4. Zwiększenie efektywności oddziaływań pracowników pomocy społecznej poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych:

Zadania:

- Organizowanie regularnych szkoleń i warsztatów dla pracowników pomocy społecznej, obejmujących najnowsze metody pracy socjalnej oraz techniki interwencji kryzysowej.

- Wspieranie pracowników w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji i certyfikatów poprzez udział w kursach specjalistycznych i studiach podyplomowych.

- Zapewnienie dostępu do superwizji i mentoringu, umożliwiających bieżące wsparcie w rozwiązywaniu trudnych przypadków oraz doskonalenie umiejętności zawodowych.

- Organizowanie spotkań i konferencji tematycznych, umożliwiających wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy pracownikami różnych jednostek pomocy społecznej.

- Wdrożenie systemu ocen i monitorowania kompetencji pracowników w celu identyfikowania obszarów wymagających dalszego rozwoju.

- Promowanie uczestnictwa w programach i projektach międzynarodowych, umożliwiających zdobycie doświadczenia oraz zapoznanie się z innowacyjnymi rozwiązaniami w obszarze pomocy społecznej.

- Umożliwienie pracownikom dostępu do nowoczesnych narzędzi i technologii wspierających pracę socjalną, w tym systemów informatycznych i baz danych.

- Zapewnienie pracownikom dostępu do literatury fachowej, badań naukowych i materiałów edukacyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Realizatorzy działań: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze, Placówki oświatowe, Urząd Gminy, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny.

7. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszystkie rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Miedziana Góra, ze szczególnym uwzględnieniem:

- Rodzin borykających się z trudnościami wychowawczymi i życiową niezaradnością,
- Rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych problemem bezrobocia,
- Rodzin dotkniętych przemocą,
- Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym,
- Rodzin zmagających się z długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością.

Program skierowany jest przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Miedziana Góra, zwłaszcza tych, które mają trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub są zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Obejmuje także rodziny, którym sąd ograniczył lub odebrał władzę rodzicielską, oraz te, których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej.

Realizacja programu opiera się na zasadach współpracy z partnerami lokalnego środowiska, w tym instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dzieci i rodzin. Wspólne działania mają na celu stworzenie odpowiednich warunków i możliwości dla kompleksowej i skutecznej pomocy rodzinom.

8. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Miedziana Góra,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu Państwa na dofinansowanie zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków przekazanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizowanie poszczególnych zadań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

9. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.

W ramach monitoringu Programu prowadzone będą systematyczne i bieżące weryfikacje zgodności jego założeń z realizowanymi celami i działaniami. Dane zbierane od realizatorów Programu będą stanowiły podstawę do formułowania wniosków i uwag oraz umożliwią ewentualne aktualizacje i modyfikacje Programu w celu jego lepszego dostosowania do potrzeb rodzin. Monitoring będzie odbywał się raz w roku, jednak realizatorzy Programu będą zobowiązani do przekazywania danych co pół roku, dotyczących stopnia realizacji poszczególnych celów. Te dane zostaną zgromadzone przez GOPS, który przygotowuje roczny raport z monitoringu, będący częścią sprawozdania rocznego z działalności Ośrodka.

Na zakończenie realizacji Programu zostanie przeprowadzona kompleksowa ewaluacja, oparta na zgromadzonych danych liczbowych i jakościowych. Ewaluacja pozwoli ocenić, w jakim stopniu osiągnięto założone cele (kryterium skuteczności), na ile cele odpowiadały na zidentyfikowane potrzeby rodzin (kryterium trafności) oraz czy uzyskane rezultaty mają trwały charakter (kryterium trwałości). Raport ewaluacyjny zawierać będzie szczegółowe wnioski i rekomendacje dotyczące przyszłych działań wspierających rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze będzie odpowiedzialny za opracowanie raportów zarówno z monitoringu, jak i z ewaluacji Programu. Dzięki temu procesowi możliwe będzie nie tylko ocena bieżącej skuteczności działań, ale również dostosowanie strategii wsparcia rodzin do zmieniających się potrzeb społeczności.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Woźniak

UZASADNIENIE
do Uchwały Nr XII/90/25
Rady Gminy Miedziana Góra
z dnia 13 lutego 2025 r.

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.) do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Przyjęcie Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grup ryzyka, zapobieganie narastaniu kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego trwałego, rodzinnego środowiska wychowawczego. Zakłada się, iż realizacja programu kilkuletniego w perspektywie ograniczy liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Woźniak